

Tema: Martin Luther King

Upptakt för FN:s årtionde för en freds- och ickevåldskultur samt Kyrkornas Världsråds årtionde mot våldet

Den här gudstjänsten firades på Martin Luther Kings födelsedag den 15 januari 2001 som en upptaktsgudstjänst för ett årtionde mot våld. Gudstjänsten hölls i det ekumeniska centret på Lästmakargatan i Stockholm. Texterna som lästes hämtades genomgående från boken: Martin Luther King, En självbiografi av Clayborne Carson, Libris 2000.

INLEDNING

L FN har utlyst åren 2001-2010 till "Årtiondet för en freds- och ickevåldskultur för världens barn". Samma period har Kyrkornas Världsråd utlyst som ett "Årtionde mot våldet". Under ickevåldsårtiondet satsar kyrkorna bl a på att initiera utbildning i ickevåld, ickevåldstema, informationsspridning om ickevåld och dess möjligheter. Kyrkorna har även tagit initiativ till att bilda Icke-våldsfonden, som ska användas för att finansiera olika aktiviteter.

Vem var mannen bakom orden: I have a dream?

Martin Luther King (1929-1968) var en människa med visioner och tro. Kampen mot rasism och diskriminering i det egna landet USA upptog det mesta av hans krafter. Men engagemanget gick egentligen mycket längre än så. Hans nyckelord i skrift och handling var rättvisa. Han talade om den ekonomiska orättvisan som rasismens siamesiska tvilling. Hans drömmar om en bättre värld utan orättvisor och rasåtskillnad omfattade även fattiga och hungrande människor världen över. Mottot för Martin Luther King var att i alla länder utmana makten och ondskan, men aldrig genom att använda våld. Hans liv gick ut på att tjäna mänskligheten. Hans viktigaste arbetsredskap var förmågan att kunna tala offentligt, men även om han var van vid att framträda försökte han följa rådet att hålla Martin Luther King i bakgrunden och Gud i förgrunden. Han såg sig själv som en kanal för evangeliet och inte dess källa.

GEMENSAM SÅNG

Nobody knows the trouble I've seen, nobody knows but Jesus,
nobody knows the trouble I've seen, glory, hallelujah.
Sometimes I'm up, sometimes I'm down, oh yes, Lord.
Sometimes I'm almost to the ground oh yes, Lord.

Nobody knows the trouble I've seen, nobody knows but Jesus,
Nobody knows the trouble I've seen, glory, hallelujah.

Oh ev'ry day to you I pray, oh yes, Lord,
For you to drive my sins away, oh Yes, Lord.

INLEDNINGSORD

L Orättvisorna lämnar oss ingen ro.
De står som hån mot vår tro
på skapelsens mening.
Förutsättningarna i arv och miljö
är så skriande olika.
En hänvisas till att leva i fattigdom,
en annan i överflöd
bara beroende på var i världen
man råkat bli född.
Sjukdom, handikapp, olyckor
drabbar oförskyllt och nyckfullt
vill det synas.

Gud vi ber till Dig om dessa hån.
Vi ber om att våga se dem klart
och ändå orka leva med dem.
Vi ber inte att du ska ta dem från oss,
då vore vi helt tanklösa.
Vi ber inte om någon from förklaring,
den skulle kväva vår tro.
Vår tro är en tro mitt i kaos.
I centrum av vår tro är korset.
Korset är inte bara förnedring
utan också protest mot förtrycket.
Låt oss leva och handla därefter.

TEXTLÄSNING

Psaltaren 34:12-23

UTLÄGGNING

För King kunde drömmen bara förverkligas genom metoder som bygger på icke-våld. Självt fick han sätta livet till för sin dröm. Så här skrev han några dagar efter ett mordförsök, då han var en hårsman från döden:

”Om jag gav prov på osedvanligt lugn vid mordförsöket mot mig nyligen, så berodde det absolut inte på att jag äger någon kraft utöver det vanliga, utan det berodde på Guds kraft som verkade i mig. Under hela den här kampen för rättvisa mellan raserna har jag oupphörligt bett Gud ta bort all bitterhet ur mitt hjärta och ge mig kraft och mod att möta alla olyckor jag drabbas av. Det ständiga bönelivet och upplevelsen av att vara beroende av Gud har gett mig en känsla av att jag har en

gudomlig bundsförvant i kampen. Jag kan inte förklara det på annat sätt. Det är ett faktum att mitt under yttre oro kan Gud skänka inre frid.

Vad gäller de upprepade angreppen mot mig och min familj, måste jag säga att Gud ger styrka att anpassa sig även till sådana våldshandlingar. Inget av angreppen kom som en fullständig överraskning för mig, för jag beräknade kostnaden på ett tidigt stadium av kampen. Att man tror på ickevåld betyder inte att man inte kommer att drabbas av våld. Den som tror på ickevåld är en människa som villigt blir våldets offer men aldrig tillfogar någon annan våld. Hon lever enligt övertygelsen att situationen i samhället kan förändras till det bättre genom att hon lider och bär sitt kors." (Martin Luther King, En självbiografi s.135-136).

TEXTLÄSNING

Jes 53:9-12

UTLÄGGNING

Så här predikade King efter att ha varit på resa till Indien och där träffat Gandhis son, hans barnbarn och andra släktinger:

"Världen tycker inte om människor som Gandhi. Visst är det underligt? Den tycker inte om människor som Kristus. Den tycker inte om människor som Lincoln. Den dödade honom, den man som hade gjort allt detta för Indien, som hade gett sitt liv och som hade mobiliserat och entusiasmerat 400 miljoner människor för självständigheten. /-.../ En av hans egna hinduer ansåg att han var lite väl välvilligt inställd till muslimerna, att han gav efter för mycket för muslimerna. /.../ Här var en ickevåldets man som föll för en våldsmans hand. Här var en kärlekens man som föll för hatets man. Det verkar vara historiens gång. Och är det inte betecknande att han dog samma dag som Kristus? Det var en fredag. Sådan är världens gång, men tack gode Gud, det slutade aldrig där. Tack gode Gud att långfredagen aldrig är slutet. Mannen som sköt Gandhi sköt honom bara i mänsklighetens hjärta. Alldeles som när Abraham Lincoln sköts, märk väl, av samma anledning som Mahatma Gandhi sköts – det vill säga för att han försökte läka såren hos en söndrad nation – när Abraham Lincoln sköts stod utrikeminister Stanton intill och sade: "Nu tillhör han evigheten." samma sak skulle nu kunna sägas om Mahatma Gandhi: Han tillhör evigheten." (Martin Luther King, En självbiografi s.151).

PSALM

UTLÄGGNING

Under marschen till Washington uttalades de magiska orden: I have a dream. Det här uttrycket hade Martin Luther King använt många gånger, men just den här gången år 1963 förstod tydligen folket och han själv vad det egentligen var han stod upp och talade om:

"Jag har en dröm, att den här nationen en dag skall resa sig och leva upp till den verkliga innebörden i sin bekännelse: vi anser det självklart att alla människor har lika värde.

Jag har en dröm, att en dag skall söner till forna slavar och söner till forna slavägare, på Georgias röda kullar, kunna sitta tillsammans vid broderskapets bord.
/.../

När vi låter frihetens klockor ringa, när vi låter dem ringa från varje bygd och by, från varje stat och stad, kommer vi att kunna påskynda den dag då alla Guds barn – svarta och vita, judar och hedningar, protestanter och katoliker – kan ta varandras händer och med den gamla negro spiritualen sjunga:

”Fria till sist! Fria till sist! Tack Fader Allsmäktig, vi är fria till sist.” (Martin Luther King, En självbiografi s. 247-248)

TEXTLÄSNING

Ef 2:14-16

UTLÄGGNING

1964 fick Martin Luther King Nobels fredspris. Vid sitt besök i Oslo sade han:

”Jag tror fortfarande att människosläktet en dag skall böja knä inför Guds altare och krönas till segrare över krig och blodsutgjutelser, och en våldsfri försonande god vilja skall råda i världen. Jag tror alltjämt att segern skall bli vår en dag. Den tron kan ge oss mod att möta framtidens ovisshet. Den skall ge våra trötta fötter nya krafter på vår fortsatta väg mot Frihetens stad.

Jag kommer i dag till Oslo som ombud, inspirerad och med förnyat engagemang för mänskligheten. Jag mottar detta pris på alla de människors vägnar som älskar fred och broderskap.” (Martin Luther King, En självbiografi s.281)

MUSIK

TROSBEKÄNNELSEN

Alla Vi tror på en enda Gud,
allsmäktig Fader,
skapare av himmel och jord,
av allt synligt och osynligt.

Vi tror på en enda Herre, Jesus Kristus,
Guds ende Son,
född av Fadern före all tid,
ljus av ljus,
sann Gud av sann Gud,
född, inte skapad,
av samma väsen som Fadern,
på honom genom vilken allt blev till;
som för oss människor och vår frälsning
steg ner från himlen,
blev människa av kött och blod

genom den heliga Anden och jungfrun Maria,
korsfästes för vår skull under Pontius Pilatus,
led döden och begravdes,
uppstod på tredje dagen
i enlighet med skrifterna,
steg upp till himlen,
sitter på Faderns högra sida
och skall återvända i härlighet
för att döma levande och döda,
och vars välde aldrig skall ta slut.

Vi tror på den heliga Anden,
som är Herre och ger liv,
som utgår från Fadern,
som tillbeds och äras med Fadern och Sonen
och som talade genom profeterna.
Vi tror på en enda, helig,
universell/katolsk och apostolisk kyrka.
Vi erkänner ett enda dop,
till syndernas förlåtelse.
Vi väntar på de dödas uppståndelse
Och den kommande världens liv.
Amen.

FÖRBÖN MED LJUSTÄNDNING

L Hör världens rop, Gud,
ropen från offren i krigets vanvett,
ropen från dem som offerar sig själva
i kärlek och vrede för sanningens skull,
ropen i smärta, i utsatthet och vanmakt.
Hör världens rop.
Förbarma dig, Gud.
(Ett ljus tänds)

Hör världens klagan, Gud,
skogarnas och havens klagan,
luftens och jordens kvidande,
hungerns och törstens böner
från uttorkade jordar,
klagan i hjälplöshet, misstro och uppgivenhet.
Hör världens klagan.
Förbarma dig, Gud.
(Ett ljus tänds)

Kristus, Du som på korset
ropade ut människans övergivenhet,
du som lidit, dött och uppstått för vår skull,
var med oss i våra rop,
i vår gråt och klagan,
och ge oss mod och kraft
i kampen för ett fullvärdigt Liv.
Amen
(Ett ljus tänds)

VÅR FADER

PSALM

Lord, I want to be a Christian in a my heart, in a my heart.
Lord I want to be a Christian in a my heart, in a my heart.
In a my heart, in a my heart. Lord I want to be a Christian in a my heart.

Lord I want to be like Jesus in a my heart, in a my heart.
Lord I want to be like Jesus in a my heart, in a my heart.
In a my heart, in a my heart. Lord I want to be like Jesus in a my heart.

SÄNDNINGSORD

UTGÅNGSSÅNG